

L'ART DEL PAGÉS

Secció d' agricultura práctica

Conferencias al I. A. C. de S. Isidro.

(Acabament) (*)

Lo Sr. Lleó apoyá la seva tésis en la impossibilitat de substitució de la vinya, sinó únicament per los cereals y los prats.

Lo Sr. Rovira indicá la conveniencia y fins probá la necessitat d' entreposar algunas plantas, com per exemple 'ls pèsols, entre los ceps de la Costa de Llevant; lo qual dona bons rendiments al rabassayre y ajuda al propietari.

De pas lo Sr. Comas torná insistir en los ceps americans com á únic medi de substitució de la vinya europea.

Lo Sr. Ferrán llegí una sessió celebrada 30 anys endarrerera en la Provincia de Tarragona, pera corroborar la bondat del cultiu dels avellaners pera substituhir la vinya.

Lo Sr. Tobella indicá alguns cultius establerts á Catalunya y algunas probas fetas per diferents agricultors, citant las plantacions d' avellaners dels Srs. Draper y Solá, de La Garriga; los presseguers empeltats sobre admetller, per lo Sr. Ferrán, de Mollet; l' espart en cultiu, per lo Sr. Maspóns, de Granollers: ponderant la bondat del garrofer, la figuera y altres vegetals pera aminorar los danys, lo dia en que desaparegui la vinya.

En resúm, y per lo que toca á la primera part del tema posat á discusió, remetém á nostres lectors á las conclusions extractadas del «Concours-exhibició viticola de Badalo-

(*) Nos adverteix D. Joaquim de Miquel, de qui eran las notas sobre 'l cultiu del admetller, publicadas en lo número passat, que 'l producte 2'45 pessetas per peu es sense deduhir tributs. Deduhits aquestos, es á dir, lo 25 per 100, queda net per peu l'84. Ademés hi ha que fixarse en que pera colocar 180 peus per hectàrea s' aprofitan los dos costats del camí que en tot espay semblant se construheix, lo qual augmenta en alguna cosa 'l número.

na» en Mars últim, donchs son molt semblants á aquellas, lo qual es digne de tenirse en compte, perque significa la unitat de parers entre aquell aplech de pagesos congregats en la vehina Vila ab motiu de las «Conversas vitícolas» hagdudas durant lo Concurs expressat y las conferencias públicas que acaban de celebrarse en l' Institut agrícola calá de Sant Isidro.

¡No creméu las vinyas!

Havém sentit á alguns propietaris planyer's de que ab la operació del sulfatar se 'ls ha cremat alguna vinya: han atribuhit aquest efecte los uns al haver fet la operació en horas en que las fullas estaban mulladas per la rosada, y 'ls altres á haverhi posat, segons élls, un excés de cals. Donchs bé: ni una ni altre cosa es causa del mal resultat.

Pera probarho y també pera previndre als dits propietarios, bastará recordar la preparació, repetida aquí diferentes vegadas, del *aygua celeste* y del *caldo bordelés*.

En l' *aygua celeste* l' amoniach que 's barreja al aygua y al sulfat de coure, serveix *pera neutralisar l' ácit sulfúrich* que está combinat ab lo coure, y obra deixant al coure lliure y en estat d' óxit, que es de la manera que te acció contra lo mildew.

En lo *caldo bordelés*, que 's compon de cent litres d' aygua, en los que s' hi disolan tres kilos—per regla general—de sulfat de coure, resulta també una disolució ácida y pera neutralisar l' ácit sulfúrich, es perque se li afegeix un kilógram de cals en terrós—apagada separadament y amarada.

¿Cal recordar la acció del ácit sulfúrich sobre 'ls tendres teixits vegetals? Naturalment que 'ls destruheix irremisiblement. En las dos disoluciones, s' obté per medi del amoniach en l' un y de la cals en l' altre, un líquit neutre ó básich, que conté lo coure en estat d' óxit, única manera com l' absorbeix lo cep per las estomas ó poros de las fullas, y com se logra que no 's desarrollin los parássits, que constituheixen la malura: Quan las fullas apareixen cremadas, es sempre per no haverse neutralisat suficientment lo sulfat de coure; es á dir, per mala calitat ó la insu-

ficiencia del amoniach ó de la cals, may per excés de l' un ó de l' altre.

Aixis aconsellém als que fan lo *caldo bordelés* que si no emplean la cals en terrós, la poden emplear amarada ó apagada, pero empleant en aquest cas tres kilos en lloch d' un, per la major quantitat d' aygua que conté embeguda. Altre precaució deu pendre 's y es que la cals amarada no deu pendre 's de la part exposada al aire, si no del interior de la massa que no hi hagi sigut exposada. La cals en lo primer cas, está *carbonatada* y no 's combinaria ab l' ácit sulfúrich.

Per la mateixa rahó aconsellém que de cap manera s' emplehi la cals en pols, apagada expontaneament, porque estant ja carbonatada, no neutralisaria l' ácit sulfúrich.

Encara que repetincho, recomaném que 's prenguin totas las precaucions indicadas si 's volen aprofitar los travalls y no esposarse á la pérdua de la cullita. Lo sulfatar es una operació sumament delicada y s' ha de sapiguer la rahó porque 's fá la combinació del caldo y la manera d' obrar de las diferentes sustancias que hi entran.

Recordis donchs que es l' ácit sulfúrich lo que crema los pámpols quan no vé neutralisat per una base, es á dir, per la cals ó per l' amoniach.

De *Lo Somatent*.

Secció de noticias agricolas.

A batre ab máquina.—Lo «Foment de la Agricultura» de Badalona farà una proba ab la batadora-Hornsby, facilitada per la casa Moratona, Genís y Bureau d' aquesta ciutat, en lo matí de la diada de Sant Joan, en la Cinia de 'N Pujol, situada enfront de la Mina d' aquella vila, á la part de baix del Camí Ral ó siga entremitx de Badalona y Sant Adriá del Besós, pera que 'ls pagesos pogan veurela funcionar, ferse ben bé cárrech del treball que fa y aprofitarse de las ventatjas que pot reportarlos hi son ús pera batre 'ls blats d' aquella Comarca ab la máquina á vapor citada.

Animals caballar y mular.—Pera preservar lo bestiar de las moscas y tábachs que en l' istiu tant los molestan, hi ha tres medis tots senzills y del mateix efecte: un de ells es fer disòldre en dos vasos d' aygua y un de vinagre 60 grams

de assafetida y untarlos las parts delicadas. Altre l' empleo d' una dissolució d' ácit férrih. Altre una decocció de *quassia amarga*.

Lo tabaco com antifiloxérich.—En apoyo de la teoría exposada per lo químic francès Mr. E. Maumené:

«Fa alguns dias que un periódich publicá la noticia de que lo millor medi pera fer desapareixer la filoxera de la vinya es sembrar immediat á cada cep un grá de *moresch* ó *blatdemoro*. La filoxera, atreta per la dolsor de l' arrel d' aquesta planta, abandona la del cep deixantlo lliure de tan terrible insecte.

També fá anys se deya que 'l medi mes segur pera conseguir igual resultat era sembrar entre cep y cep una planta de cánem. No sabém si algú posá en práctica aquestos esperiments aconsellats per un sabi agricultor.

En cambi se pot assegurar que s' ha posat en práctica altre que consisteix en sembrar entre cep y cep una planta de tabaco, donant los següents resultats: la filoxera atreta per la dolsor de dita planta la prefereix abandonant lo cep y com aquesta dolsor es provinent de la molta molsa que la planta del tabaco conté, la reté y absorbeix la nicotina produhintli un aturdimient, que si no la destrueix, impideix la procreació, y per tant, en lo trascurs de dos á tres anys desapareix per complert.

Pero aquest remey será impossible aplicarlo en Espanya gracias al absurdo de no permetre lo cultiu del tabaco, cultiu que excepte en nostra rutinaria legislació es ja universal, y com cada dia las trabas son majors, donchs la «Tabacalera» auxiliada per lo Cós de Carrabinérs destrueix fins los sementers, lo qual no sembla just, puig si la ley permet lo cultiu de tres plantas per persona es que consent hi hagi qui puga vendrélas, y per tant establir sementers que exigeixen cuydados é inteligencia, cosa que la «Tabacalera» sens dupte ignora y convindria ferli compendre.

Sería convenient que 'ls diputats catalans, si 'n quedan, puig los cuners tot ho invadeixen, ajuntessin sa veu als d' altres provincias que demanan lo lliure cultiu del tabaco, no sia que al concedirse 's fassi per zonas com se ha indicat alguna vegada y Catalunya que es una de las provincias mes idóneas pera dit cultiu y que mes ho necessitan sia de las exclosas ó desheredadas.»

Nou cuch de seda.—S' ha descobert en la República del Salvador un nou cuch de seda, que fabrica capells fins de 70 centímetres de llarch, y s' alimenta ab las fullas del *Te-soma sideroxilum*. La fibra d' aquesta seda sembla que es excel·lent.

Olor sulfurós.—Quan s' aplica á las botas lo fum de sofre en excés, lo vi contreu l' *olor sulfurós* y pert sa finor, rebai-xantse també son color.

Quant aixó succeheix, es convenient desinfectar lo líquit ab carbó vegetal, empleant 60 grams (unas 2 onses) d' aquest material per cada carga de ví.

Passa dels gossos.—La malaltia se presenta de varias maneras; pero la mes usual es la que's mostra per un estat catarral en las mucosas de las vías respiratorias: moltas vegadas baix aqueixos símptomas s' hi amaga la epilepsia, las convulsions y fins la parálisis. Pera combatre la malaltia se farán 6 píndolas de 5 centígrams cada una de salicilat de ferro y ficantlas dins d' una bola de menjár, se donarán al animal una cada dos horas. Si eix remey no produhis l' efecte desitjat alashoras se farà lo següent.

R.	Decocció de resina d' hipecá.	} tot barreijat.
	Acit salicilich.	
	Aixarop diacode.	
	Aygua bullenta..	

La dosis será de una cullerada de pendre café cada dos horas.

Verola á Figueras.—Sembla que s' ha desenvol·lat la verola ab alguna intensitat en la viram, especialment en las gallinas d' aquella comarca ampurdanesa.

Mercats, firas y cullitas.

Benissanet (Tarragona).—La cullita del capell de seda ha donat aquest any excel·lent resultat, pagantse á 6 duros y $\frac{1}{2}$ la arroba, preu mes remunerador que 'l dels anteriors y que sens dubte animará als pobles de la ribera á dedicarse á la industria sericícola, avuy dia de tanta importancia en aquella comarca.

Caspe.—A las vinyas s' hi ha presentat, á mes del mildiu que 's combat ab lo sulfat de coure, la *erinossis* que 's destrueix ab lo sulfuro de calci. Aquesta malura, que no es cap cosa grave, se presenta ab uns bonys en la part superior dels pampols que corresponen á la part de sota uns clotets cuberts d' una especie de terenyina blanca, de forma completament diversa de la que 's presenta lo mildiu.

Cervera.—En las vinyas inmediatas á Cervera s' ha desenvol·lat una plaga d' insectes que atacan los pámpols dels ceps caragolantse en forma de cigarros.

Prat de Compte.—La cullita de llegums ha sigut excellent, la d' admetllas será poch menos que nul·la, los olivers van trayent la mostra sense que puga aventurarse 'l resultat y la vinya se presenta ufanosa y exhuberant, però ab la por natural de que siga víctima de tantas maluras com la combaten. Menos mal si succeeix lo que l' any passat, que vingué lo *mildiu* per Septiembre, caygueren totas las fullas, però maduraren perfectament los rahims. Las terras, especialment las bonas y baixas, están d' un modo inmillorable y en completa sava.

Reus.—Nos sembla que podriam estalviarnos lo fer la ressenya del mercat últim porque molt pochs foren los forasters que 'ns visitàren y també porque la calma, per lo vist, s' ha fet senyora de nostra plassa no permetent operacions que valguin la pena en cap dels fruyts de nostra regió.

Admetlla: Molt escassa y las entradas son curtísimas per lo que los preus se mantenen molt fermes y ab tendencia á millora de 18 1 $\frac{1}{2}$, á 18 3 $\frac{1}{4}$ la classe de esperansa, haventse fet á 19 duros una partida entrada ultimament, però de molt bon grà.

De *planeta llargueta y comuna* no hi há existencias, essent los preus nominals 18 1 $\frac{1}{2}$, 17 3 $\frac{1}{4}$ y 17 duros respectivament.

Mollar: Segueix la plassa ab bonas existencias, pero no tenim demandas y si alguna partida 's coloca ha de ser en condicions ventatjosas pera 'l comprador, de manera que á 37 pessetas lo sach de 50'40 kilos fou lo millor preu que obtingué una partida de regular importancia; avuy se cotisa á 7 $\frac{1}{4}$ duros.

Avellana: També se troba aquest fruyt completament encalmat ajudanthi molt la probabilitat de abundant cullita

que s' espera y los poch's embarchs que tenim, de manera que s' ha fet alguna á 27 1/2 pessetas lo sach de 58'40 kilos y 'ls tipos pera embarch no 's cotisan mes enllá de 25 1/2 á 26 pessetas lo sach del mateix pes, y resistintse encare los compradors.

Llanas. Han sovintejat las entradas y sembla que disminueixen las existencias, lo que ha fet paguessin aquestos tractants á 16 1/4 duros lo bulto de 65 kilos.

Olis: Desaparagué la animació y han tingut una petita calma que ha fet fluixejar los preus fentse aquestos de 14 á 14 1/2 segons classe y procedencia. Los fins de Reus se mantenen de 18 á 19 rals.

Sabadell.—Nostres vinyats presentan, per ara, molt bon aspecte, es veritat que en alguns ha aparegut alguna taca de *mildiu*, però ab l' auxili del sulfat van conservant sa ufana.

La cullita del blat y ordi es de las mes excel·lents de las que hem tingut en alguns anys, ja per la abundancia de palla, ja per la bona calitat del grà.

Cereals, olis y vins.

CEREALS.

En general, pot dirse que la cullita de cereals será bastant regular, donchs ab los sols forts dels últims dias ha pogut granar y madurar bé la sement, després de las continuadas pluhas que s' han succehit en lo período vegetatiu de las gramíneas.

OLIS.

Totas las noticias son de que en la regió valenciana se presenta bona la cullita d' oli.

D' altres comarcas també diuhen lo mateix; lo qual fa esperar que, á no sobrevenir algun contratemps, aquest any se 'n cullirá bastant.

VINS.

Per una part las glassadas tardanas en algunas comarcas francesas, y per altre 'l veure's confirmada la mala disposició d' aquells vinyats pera la cullita vinenta, fan renaixer la esperansa entre nostres productors, contant poder adinerar lo vi á son degut temps, si poden salvar lo fruyt que penja dels ceps.

CALENDARI PATOLOGICH-AGRÍCOLA.

JUNY.

Insectes de la vinya.—Lo *griburi* ó *escribá* adquireix l'estat perfecte; la oruga de la *piral* se trasforma en ninfa (puput) á últims de mes, cessant en sos destrossos; la *cochylis* experimenta la segona transformació (*metamórfosis*) y comensa á devorar los fruyts; finalment, apareixen en lo terreno las *floxeras* joves, lo *mildiu* invadeix y deixa sentir sos efectes en los ceps y lo *black-rot* amenaça destruir las vinyas.

A mitjans de mes s'ha d'haver donat la segona ensofrada pera l'*oidium* (malura vella) y en la última desena la segona pulverisació ab los preparats cúprichs, donchs del 20 al 30 acostuma á manifestarse mes forta la invasió del *mildiu*.

Contra 'ls llimachs y caragols.—Pera preservar las hortallissas dels sens fi de llimachs y caragols, que en aquest temps y en l'istiu invadeixen las hortas, se recomana plantar en un recó del hort algunas pastanagas y s'observa que ditas plantas tenen la propietat d'atraure 'ls expressats destructors, haventse reparat practicament que ab una sola planta poden destruhirse mes de mil insectes ab suma facilitat.

IMPRENTA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, MOLAS, 31.--BARCELONA